

Naročnina

Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov

1. stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po 2 D, 250, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem q
naročniku popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po preizku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2550, upravnništvo št. 2592

Informačiven list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6. Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevsko št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Položaj katolikov v Češkoslovaški

Praga, 4. maja

Pri nas se je zadnje mesece mnogo govorilo o ustanovitvi enotnega parlamentarnega bloka, ki naj bi ga tvorile v parlamentu zastopane katoliške stranke. Kakor znano se češkoslovaški katoličani politično grupirajo v štiri stranke: češka skupina pod vodstvom msgr. Šrameka (25 poslancev), slovaška, ki jo vodi Hlinka (18 poslancev), nemški krščanski socialci (11 poslancev) in madžarski katoliki (5 posl.).

V Pragi je vsakdo želel, bodisi desničarji kakor tudi pametni levičarji, da bi prišlo do izoblikovanja takega enotnega katoliškega bloka. In to iz dveh razlogov. Najprej, ker bi se na tak način ob dveh močnejših političnih blokih, ki že eksistirata — agrarni in socialistični — ustvarila tretja, številčno močnejša skupina, ki bi olajševala parlamentarno taktiko. Drugič pa iz čisto državnih razlogov. V taki politični formaciji bi prevladoval češki element državno lojalne šramekove stranke in kot močna vez v eno fronto stnil tudi Nemce in Madžare, kar bi bilo izredno velikega pomena za celotno češkoslovaško državno politiko. Toda ves videz je tak, da je ravno slednja točka vzrok, da so se češki lidovci kljub izrecni želji praškega nadškofa obotavljali tvoriti skupni blok in da je Šramek povabilu g. Hlinko, ki je započetnik te akcije iz vsega početka, odgovoril z gotovimi pridržki.

Morda je še v spominu, s kakimi velikimi težavami se je morala češka ljudska stranka boriti skozi deset let, da se je uveljavila in zavzela tisto odlično in zaupno mesto, ki ga danes v češkem javnem življenju uživa. Z ogromnimi žrtvami je bilo treba češko javnost prepričati o lojalnosti in patriotičnosti katoličanov. Kajti skozi cela stoletja morda od belogorske bitke dalje se je netila mržnja med narodom proti Dunaju, a obenem tudi proti Rimu, ker je avstrijska politika stalno razumela ustvarjati videz, da Rim podpira Dunaj v njegovi protičeški in raznarodovalni politiki. Mnogo je k temu razpoloženju pripomogla tudi okolščina, da so se najvplivnejša cerkvena mesta stalno podeljevala cerkvenim knezom nemškega pokolenja. Še po vojni je bilo to čustvo živo, kar priča tudi razkol takozvane češkoslovaške cerkve, ki je odtrgala od rimske katoliške cerkve skoraj 1 milijon Čehov.

Velika zasluga msgr. Šrameka je bila, da je s svojim velikim patriotizmom in neomajno značajnostjo, ki jo vsi priznavajo, razumno razpršil predsodke češkega naroda proti katoličanstvu, ki so v gotovih plasteh naroda postali že boleštni. Z velikim trudom in mnogimi žrtvami, a obdobjanja vredno vztrajnostjo in metodičnostjo je šel Šramek na delo in danes je že mogoče ugotoviti srečne rezultate tega tihega dela, ki se blagodejno odraža v vsem javnem življenju.

Če upoštevamo te momente, potem razume mo zadržanje čeških lidovcev, da se nekoliko obotavljajo storiti tesno vez z Nemci in Madžari, ki so sicer nad vsak dvom lojalni, a nimajo istih političnih interesov kakor pa Čehi sami. Politični nasprotniki bi iz vsake geste katoliškega bloka, o kateri bi se dalo sumiti, da ni dovolj nacionalna, kovali politični kapital proti katoličanstvu samemu in seveda skušali izpodnesti v narodno zavednem češkem narodu odlične pozicije, ki jih danes zavzema ljudska stranka.

Pa tudi Slovaki, oziroma Hlinka bi le težko držali isto linijo s Šramekom. Na Slovaškem je mnogo zagrenjenosti radi dostikrat kratkovidne šolske in kulturne politike Prage, ki je mislila, da ji ni treba upoštevati narodnega in verskega čuta Slovakov. Mnoge rane so bile zasekane, katere bo z modro ljudsko politiko treba najprej ozdraviti.

Radi teh razmer toraj ni zaenkrat pričakovati enotnega katoliškega bloka na Češkoslovaškem. Pač pa se je od vseh strank zelo simpatično podčrtala idejna skupnost in si bodo stranke šle na roko v kulturnih vprašanjih. Katoliški element ostane slejkoprej naprej določena vez, ki naj zbliža idejno in sčasoma tudi politično narode češkoslovaške republike v največje dobro njihove skupne domovine.

Turčija išče posojilo

Pariz, 6. maja. AA. »Havas« poroča iz Stambula: Po poročilih iz poučenih krogov je turška vlada pristala na predlog delegatov uprave otomanskega dolga v Parizu in bo postavila finančnega strokovnjaka, po vsej prilika Francoza. Turška vlada se bo začela pogajati z evropskimi finančniki radi najetja večjega posojila.

Francija ostane zvesta svojim zaveznikom in prijateljem

Pariz, 6. maja. Z ozirom na pisavo »Manchester Guardian«, ki svetuje Franciji, naj bi z ozirom na potrebo izboljšanja napetih odnosov z Italijo, izključujoč vse posebne pakte z nekaterimi državami, posebno z Jugoslavijo, sklenila kakšen dogovor z Italijo, kateremu bi se mogel priključiti vzporeden pakt z Jugoslavijo, ako treba — odgovarja znani Auguste Gauvain v »Journal des Débats«, da je nekaj podobnega predlagal bivši minister Laza Marković. Gg. Briand in Ninčič sta na to neprenehoma delala, predlagajoč Italiji, da naj se sklene bodisi dogovor vseh treh držav bodisi dva vzporedna pakta, toda g. Mussolini je to odklonil, postavljajoč se na načelno stališče, da Italija sklene pakt z Jugoslavijo samo pod pogojem, če se od tega izključi vsaka druga velesila. Na drugi strani je g. Mussolini bil pripravljen skleniti generalni pakt s Francijo, pa le pod pogojem, da se prizna Italiji popolna akcijska svoboda na Jadranu. Ti razgovori so se vodili leta 1927 in je Italija, ko so se razbili, prevzela protektorat nad Albanijo in sklenila antanto z Madžarsko. Pozneje, ko je bil za francoskega poslanika pri Kvirinalu imenovan g. Beaumarchais, razgovori niso izšli iz tega začaranega kroga.

Kar tiče prijateljsko pogodbo Francije z Jugoslavijo, je sklenjena popolnoma v duhu pakta Društva narodov in je zgolj defenzivnega

značaja, dočim je g. Mussolini proglasil imperijalno politiko ekspanzije. Pretekli mesec so rekrutirali 200.000 mladeničev v Balillo in Avanguardio. Zdaj je Italija sklenila graditi vojnih ladij za več ko eno milijardo lir, kljub temu, da vlada na poluotoku velike gospodarske depresije. Sicer je v teh rečeh veliko bluffa, toda imperijalna politika Italije se očitno obrača proti Franciji. Fašističen tisk piše bolj provokatorično nego avstrijski in nemški tisk pred vojno. Francija hoče miru z vsem svetom, posebno z Italijo, in je tudi pripravljena skleniti generalni sporazum z Italijo, toda nikoli za ceno svojih prijateljev, ki jih Francija na ljubo Italiji ne bo izdala. Italija se mora odpovedati svoji ekspanzivni politiki, preden bo Francija mogla z njo razpravljati.

Pariz, 6. maja. Potem, ko sta imela minister za zunanje zadeve g. Briand in francoski poslanik pri Kvirinalu g. Beaumarchais dolg razgovor glede italijanske politike, se je v tukajšnjih političnih krogih izvedelo, da je francoska vlada formulirala svoje stališče v tem smislu: Francija želi antante z Italijo, če je mogoča pod sprejemljivimi pogoji, smatra pa, da je treba počakati ugodnejšega trenutka, ker bi prenapljeni razgovori, ki ne bi vedli do nobenega rezultata, položaj le poslabšali. V razgovoru med g. Briandom in g. Beaumarchaisom so se ugotovili še sledeči momenti:

1. Da Francija tudi na teoretično pariteto z Italijo ne more pristati, pač pa je pripravljena skleniti z njo brodo ven sporazum, ki bi Franciji zagotovil prednost kakih 200.000 ton pred Italijo.

2. Ako bi se pogajanja skušala postaviti na širšo politično bazo, potem bi Francija mogla Italiji koncedirati kakšno obmejno korekturo na tripoliški meji, nikakor pa ji ne more odstopiti velikega ozemlja Borku in Tibesti do Čadskega jezera, kakor to želi Rim, ker to ozemlje veže francosko ekvatorijalno kolonijalno posest z zapadno-afriško.

3. Francija ne dopušča izolacije svojih prijateljev niti kakšne separatne politike z njimi, na kateri bi naj bila ona desinteresirana.

Rim, 6. maja. Francosko stališče glede eventualnega sporazuma v brodo ven vprašanju in z njim zvezanih političnih problemov je tu konsternirajoče vplival. Casopisje je dobilo nalog, da o tej stvari zaenkrat ne piše več. Poudarja samo, da Italija ne dela bluffov in da bo svoj brodo ven program uresničila do zadnje tone. Pritožuje se tudi nad vajami francoskih hidroplanov v sardinskih vodah in napada francoskega pisatelja Dekobra, ker je napisal uvod k knjigi ruskega emigranta Brehovskega, kateri da napada italijansko politiko in armado v Albaniji.

Strašna potresna katastrofa v Indiji

Pod razvalinami umrlo nad 6000 žrtev

Rangoon, 6. maja. AA. Pri večerajšnjem potresu v Burmi je bilo ubitih 40 ljudi. Nad 100 oseb je bilo ranjenih. Potres je porušil veliko hiš.

Rangoon, 6. maja. AA. Mesto nudi prizor porušenih zgradb. Hudo so poškodovane banke, mestna hiša in vse večje zgradbe. Tržnica gori. Potres je zahteval nad 200 mrtvih.

Rangoon, 6. maja. AA. Število mrtvih zaradi potresa cenijo na 400.

London, 6. maja. n. Po vesteh iz Indije se ceni število mrtvih pri potresu v Burmi na 6000 ljudi. Večina smrtnih žrtev odpada na mesto Pegu, ki šteje 11.000 prebivalcev. Po potresu je to mesto bilo popolnoma uničeno, ker je nastal požar, nato pa visoka morska bibavica. Mesto Rangoon je zelo poškodovano, ohranjena pa je ostala glasovita pagoda, ki spada med sedme svetovne čudeže in ki ima kupolo iz čistega zlata.

Indijski ekstremisti v Rangoonu smatrajo potres za božjo kazen, ker je bil aretiran Gandi, ter so priredili demonstracije, pri katerih je prišlo do spopadov in so posebno napadali one, kateri so nosili evropsko obleko, katero so jim trgali s telesa. Nastopiti je morala policija in vojaštvo, vendar demonstracije še trajajo.

Indija v plamenih revolucije

Vojaštvo s silo vzdržuje red — Veliko mrtvih in ranjenih — Vedno nove aretacije

Bombay, 6. maja. AA. Akejo za civilno neposlušnost bo vodil mesto Gandija Abbas Tajabji, bivši sodnik v Barodi. Razburjene množice so skušale davi ustaviti železniški promet v bližini Madrasa. Demonstranti so napadli policijo, ki je bila primorana streljati.

Pešavar, 6. maja. AA. Po mestu kroži indijska konjenica in angleška pehota. Policija je streljala na množico. 30 oseb je bilo ranjenih, od teh več težko.

Delhi, 6. maja. AA. 50 žrtev nemirov so prepeljali v bolnišnico. Po večini gre za hude poškodbe.

London, 6. maja. AA. »Reuters« poroča: Policija v Delhiju je streljala 10 minut na množico, ki se je zbrala pred policijsko stražnico in ki se ni hotela raziti. Več oseb je bilo težko ranjenih. Davi je v bolnišnici umrlo devet izgrednikov. Poveljnik policije je prepovedal postajanje po ulicah ter v gručah, ki štejejo več kot pet oseb.

Pariz, 6. maja. AA. Po poročilu iz Bombaya je bil v Lahori in Kalkuti proglašen dan žalovanja zaradi aretacije Gandija. V Kalkuti je bila odložena seja občinskega sveta, čeprav so proti temu Evropeci protestirali. Gospa Gan-

jajo. V raznih krajih, v katerih je bila danes v znak protesta proti aretaciji Gandija splošna stavka, je prišlo do spopadov med policijo in stavkajočimi, pri čemer je množica obmetavala policijo s kamenjem.

Policija je večkrat morala rabiti strelno orožje. V nekem predmestju Kalkute so poskušali Indijci preprečiti odhod železniškega vlaka. Obmetavali so policijo s kamenjem, naker je policija streljala in ranila 15 Indijcev. Na sedmih krajih so se kongresni prostovoljci vlegli na železniške tire, da preprečijo promet. V Delhiju je bila v znak protesta proti Gandijeve aretaciji procesija po raznih cestah. Množica je napadla avtomobil policijskega komisarja. Policija je morala nastopiti ter je bilo ranjenih 30 oseb. V varnost je vlada postavila na ulice oklopne avtomobile, angleško pehoto in indijsko konjenico. Abbas Tyabji, ki je bil izvoljen za Gandijevega naslednika kot voditelj pasivnega odpora, je danes dospel v Navsari.

London, 6. maja. n. Poročilo British United Press potrjuje nocoj, da je pri potresu v Burmi res bilo 6000 človeških žrtev. Vse hiše v mestu so se porušile ter je vse prebivalstvo brez strehe. Samo v mestu Burmi se ceni število mrtvih na 1000.

dijeva je izjavila, da je treba podvojiti napore, da se doseže cilj.

London, 6. maja. n. Položaj v Pešavarju je postal posebno resen zaradi tega, ker so hoteli pregovoriti razna plemena onstran meje, da bi vkorakala na angleško ozemlje. Čete muslimanov z onstran meje so že stale ob meji, pa je niso prekorale, ker se niso pridružila še druga plemena. Po aretaciji Gandija še ni prišlo do javnih nemirov kljub temu, da se v večini mest hujska na generalno stavko.

Madžarska dobi posojilo

Budimpešta, 6. maja. z. »Az Est« se nadeja, da bo Madžarska dobila posojilo še ta mesec in sicer 500 milijonov pengov. V juniju pa 120 milijonov pengov. Državno posojilo 200 milijonov se bo emitiralo od 20. do 25. maja. Pozneje se bo najelo še 100 milijonov pengov za državne železnice.

Vzhodne reparacije pred madžarskim parlamentom

Budimpešta, 6. maja. AA. Korbirio javlja: Na današnji seji parlamenta je predložil ministrski predsednik Bethlen v imenu vlade predlog za ratifikacijo o reparacijskih sporazumih na poslednji konferenci o vzhodnih reparacijah.

Evharistični kongres

Tunis, 6. maja. AA. Kardinal Lépiciér je prisel semkaj, da bo predsedoval evharističnemu kongresu.

Neapelj, 6. maja. AA. Kardinal Ascalesi se je vkrcal s 300 romarji na parnik »Argentina«, ki je odplul v Tunis. Kardinal in romarji bodo prisostvovali evharističnemu kongresu.

Deputacija rudarjev v Belgradu

Belgrad, 6. maja. u. Tu se nahaja deputacija rudarskih delavcev iz trboveljskih revirjev. Obiskala je vse merodajne činitele ter jih obvestila o težkem stanju, v katerem se nahajajo rudarji, v splošnem posebej pa v kak težek položaj bi prišli, če bi se v trboveljskih revirjih delo ponovno ustavilo. Kakor znano je 1. maja potekla pogodba med državno železnico in TPD. Po 1. maju je država prenehala z vsemi naročili in tudi dosedanja pogajanja niso dovedla do prav nobenega rezultata. Če bi to stanje trajalo dalj časa in ne bi prišlo do sporazuma v kratkem med državno železnico in TPD, potem bi najbrže TPD zopet ustavila delo v svojih rudnikih. Delavska deputacija je bila doslej povsod zelo prijazno sprejeta. Nadejati se je, da bo imela popolev uspeh.

Obisk francoskih letalcev

Zagreb, 6. maja. z. Kakor se je zvedelo bo francoska avijatična eskadrila 9. maja prišla v Zagreb, kjer se bo spustila na aerodromu v Borovem. V Zagrebu se bo mudila zelo kratko. Eskadrilja šteje 6 letal in leti preko Zagreba v Belgrad, Skoplje in Atene. V Atenah se bo nekaj časa mudila in potem poleti v Bolgarijo in Romunijo. Pristala bo v Sofiji in Bukarešti. Vrnila se bo preko Belgrada ponovno v Zagreb. Eskadriljo vodi Luis Beaune. Z njim potuje 6 častnikov in 5 podčastnikov strokovnjakov.

Zračna zveza Belgrad-Podgorica

Sarajevo, 6. maja. z. Na svečan način se je otvorila zračna črta Belgrad-Sarajevo-Podgorica. Ob tričetrt na 9 je v Rajlovcu pristalo letalo Potez, ki sta ga vodila piloti Sondermayer in Striževski. Na aerodrom je prišla velika množica ljudi. Ko sta pilota izstopila, sta bila navdušeno pozdravljena. Nato so jima priredili prigrizek. Ob 9 je letalo nadaljevalo pot v Podgorico, kjer sta bila pilota svečano sprejeta. Popoldne se je letalo iz Podgorice vrnilo v Sarajevo, ter je ob 4 nadaljevalo polet v Belgrad.

Dunajska vremenska napoved. Po krajevnih nevihtah bo ostalo bolj oblačno in nekoliko hladneje.

J. S.

Poglavar bolgarske pravoslavne cerkve - mrtev

Ni se še sesedla zemlja nad patrijarhom Dimitrijem, poglavarjem srbske pravoslavne cerkve, že je nenadoma zadela težka izguba bolgarske pravoslavne cerkve. V noči od 4. na 5. maj je nenadoma umrl metropolit Kliment, predsednik bolgarskega sv. sinoda, ki vodi bolgarsko pravoslavno cerkev. Še pred velikonočnimi prazniki je vodil v Sofiji zasedanje sv. sinoda, obiskal duhovno akademijo (bogoslovno semenišče) in se nato vrnil v svojo rezidenco, v neznatno mestce Vraca. Za glavo bolgarske cerkve pravoslavni škofje namreč niso izvolili sofijskega metropolita Stefana, ker niso imeli vanj zaupanja radi njegovega obnašanja med svetovno vojno in radi njegovega prevelikega ljubljanja za vladno. Pravoslavni bolgarski škofje tudi ne žele prevelikega vpliva države na cerkev in zato niso hoteli vpeljati navade, ki bi mogla postati pravilo, da je sofijski metropolit tudi predsednik sv. sinoda. Tako je bil izvoljen metropolit Kliment, škof v Vraci.

Metropolit Kliment je bil v bolgarski cerkvi predstavnik obnovitvene smeri. Skrbno si je prizadeval poglobiti versko življenje. Posebno pozornost je posvetil zlasti vzgoji dobrega duhovskega naraščanja. Zato je poklical na duhovno akademijo v Sofijo nekatere sposobne ruske bogoslovne profesorje. Gojenec je večkrat obiskoval in jih navduševal za versko življenje. Z njegovim blagoslovom se je osnoval nov pravoslavni ženski red sester Belega križa, ki so povzele pravila od katoliških redovnic in žive z njimi v najbolj prijateljskih odnosih. Njegova zasluga je, da so za maloštevilnimi bolgarskimi katoličani dobili tudi pravoslavni svoj katekizem. Četudi ni bil govornik in se ni odlikoval po učenosti, vendar je bil zelo priljubljen. V sv. sinodu je znal držati zlato sredino med strujo starozagorskega metropolita Stefana ter tako preprečil, da bi se spor prenesele izza kulis v javnost.

Katoličanom metropolit Kliment ni bil naklonjen, zlasti so ga vznemirjali katoličani vzhodnoslovanskega obreda s škofom Cirilom Kurtievom na čelu. V svoji preprostosti je bil prepričan, da so katoličani in pa novo nastajajoče krive vere baptisti, metodisti in danovisti krivi krize bolgarske pravoslavja. Ko me je koncem januarja lanskega leta sprejel v enourni avdienci, tedaj se je ves razvnel, ko sem načel vprašanje širjenja krivih ver v Bolgariji. Bil je uverjen, da jih je mogoče zatreti z negativnim delom energične protigigantije. Zato dobe dobre službe samo tisti duhovniki, ki so si stekli posebnih zaslug v boju s krivoverci. Življenje pa ga je kmalu preprečilo, da so vzroki krize bolgarske cerkve globlji. Uvidel je, da je edino sredstvo zoper krizo poglobljenje verskega življenja. Zato je sv. sinod začel izdajati verskoobrambne brošure in pripravljati izdajo prvega bolgarskega pravoslavnega molitvenika. Ko sem mu opisoval versko življenje katoličanov, ki si žele ožjih stikov s svojimi pravoslavni brati, se je posebno zavzel za mlado obnovitveno smer med katoliško slovansko mladino. Pri tem se je tako razgrel, da je obljubil posvečati večjo skrb spovedi in pogostemu prejetanju zakramentov in celo izdati odlok, naj vsak pravoslavni vernik prejme sv. zakramente trikrat letno.

Pokojni metropolit Kliment ni bil prijatelj Srbov, toda tega njegovega nerazpoloženja ni zakrivila strast, temveč stari predsodki. Njegov duh pa je bil dovolj skromen in sprejemljiv za vse dobro, da bi popravil svoje krivo mnenje o ostalih južnih Slovanih in o katoličanih, če bi mu kdo na primeren način odkril vso resnico.

Njegove majhne žive oči, črni lasje, visoka postava, prijazen nastop in smehljajoč, a vendar nekako nezaupljiv izraz na licu so se mi vtisnili globoko v dušo. Še bolj sem si po avdienci utrdil prepričanje, da je mogoče ustvariti med Slovani na vseh poljih mnogo več mostov kakor se navadno misli. Temeljni kamen pa seveda mora biti zgrajen na razumevanju in ljubezni.

Austrijski turizem

Kufstein, 6. maja. z. Tukaj se je vršila seja avstrijskega društva za tujski promet, pod predsedstvom ministra dr. Hainisch. Sklenilo se je, da se bo forsirala zgraditev nekaterih železniških prog, in da se bodo pospeševali nekateri vlaki zlasti zveza Berlina s Koroško in Münchena s Splitom in Trstom. Sklenilo se je nadalje, da se italijanska in jugoslovanska vlada zaprosita, da ukineeta vizum.

Železniška konferenca v Neaplju

Rim, 6. maja. p. V Neaplju bo konferenca za železniški promet na meji. Na konferenci bodo zastopane tudi jugoslovanske železnice. Uredilo se bo vprašanje obmejnega prometa. Konferenca bo trajala več dni.

Davisov pokal si osvojila Poljska

Varšava, 6. maja. AA. »Pat« poroča, da sta večeraj Poljak Stolarov in Rumun Puljev nadaljevala prekinjeno igro za Davisov pokal. Preostala seta sta bila odigrana s 6:8 in 6:3. Končen rezultat odigranih iger je 3:2 v korist Poljske.

Zmaga »Vojvodine«

Sofija, 6. maja. AA. Na današnji tekmi med belgajsko »Vojvodino« in najboljšim sofijskim klubom »Slavija« je zmagala »Vojvodina« s 3:1. Tekmo je sodil Jonev, ki jo je vodil zelo slabo. S svojim sodenjem je raztrgal igro in »Vojvodina« ni priznal enega gola. Gole za »Vojvodino« sta dala enega Antonijević, dva pa Marković. Igra je bila razmeroma ostra. Nekateri igrači »Slavije« so igrali dokaj sirovo. Občinstvo je simpatično pozdravilo zaslužno zmago gostov. Tekmi je prisostvovalo celokupno oboje poslaništva v Sofiji.

Angleška monarhija stoji trdno

London, 6. maja. AA. Današnji listi so objavili povodom 20letnice vladanja kralja Jurija uvodne članke, v katerih naglašajo, da je Nj. Vel. doživelo več političnih, socialnih in znanstvenih izprememb, kot vsi njegovi predniki. Največji dogodek je bila svetovna vojna. Dočim so bili drugi prestoli omajani in so padli, stoji angleški prestol še bolj trdno kot poprej in uživa popolno zaupanje demokracije. Danes je posetil kralj konjske dirke v Newmarketu.

Naraščanje imperijalističnega razpoloženja v Angliji

London, 6. maja. n. Politični dogodki, ki se razvijajo zadnje mesece, so okrepili skrajno konservativne kroge in pa tako zvane »dihardiste«, ki po vzoru fašizma zagovarjajo staro imperijalno politiko Anglije.

Dasi v časih, ko je treba enotne linije v zunanje političnih vprašanjih, navadno stranke opozicije predsedniku vlade ne delajo težav in je v tem oziru MacDonald lahko za dogleden čas siguren pred presenečenjem, je vendar opaziti čedalje večje nerazpoloženje proti delavski vladi.

Najbolj so tega krivi indski dogodki, glede katerih angleški meščan vladi očita, da je preveč popustljiva in da je ona kriva, če je nacionalistični pokret zavzel take dimenzije. Tudi boljše situirano delavstvo je v tem oziru na eni liniji s meščanstvom. To razpoloženje krije v sebi veliko nevarnost, da se ne bi indsko ustavno vprašanje zopet odgodelo ad calendae graecas. O dominijonskem položaju za Indijo javnost, izvemši levo krilo delavske stranke, sploh ne ničesar več slišati. Javnost je zlasti ogorčena na vlado, ker je skrivala dogodke v Pešavarju, kjer je tamošnji nacionalistični kongres cela dva tedna naravnost iztrgal angleški oblasti vlado iz rok, dokler niso Angleži morali mesto naravnost osvojiti nazaj.

Bati se je tudi novega konflikta s sovjeti, ker ima angloindsko vlado na podlagi zaplenjenih korespondence v Pešavarju pozitivne dokaze v rokah, da sovjeti v sporazumu z indskimi nacionalisti oborožujejo domačine na afgansko-anglo-ruski in tibetski meji, da bi vdrl v Indijo in delali Angležem neprimke.

Krvavi študentovski nemiri v Španiji

Politični položaj zelo vznemirjen - Vsi politični shodi prepovedani

Madrid, 6. maja. AA. Zaradi manifestacij tekom predavanja Unamuna je vlada prepovedala novo republikansko predavanje ter je prosila Unamuna, naj se vrne v Salamanco.

Madrid, 6. maja. n. Vseučilišče je bilo zatvojeno za več dni. Včerajšnji boji, ki so se vršili opoldne in popoldne med študenti in policijo, so bili zelo ogorčeni. Promet v okolških ulicah je bil za več ur prekinjen. Ko je policija prodrla do vrat vseučilišča, so jo študenti napadli s točo kamenja. Končno je nastalo divje streljanje, pri katerem je policija ranila tudi neudeležene osebe. Ker se pred vseučiliščem tlakuje cesta, je bilo na razpolago dosti kamenja. Popoldne je nastal nemir v neki kavarni. Ko je vstopil Unamuno, so ga deloma burno pozdravljali, deloma pa proti njemu demonstrirali. Morala je nastopiti policija. Šele zvečer je nastalo mirno. Tudi v Bilbao, Saragosi in drugih mestih je prišlo na političnih shodih do burnih prizorov.

Hudi očitki zoper nemško »Reichswehr«

Berlin, 6. maja. n. V vojnem odboru državnega zbora se je danes začela razprava o nemškem vojnem proračunu. Novi proračun predvideva za vojsko in mornarico skupaj 788 milijonov mark, t. j. 50 milijonov več kakor lansko leto. Danes se je govorilo samo o stanju 100.000 mož Reichswehra, ki stanejo na leto nad pol milijarde mark. Napadi proti proračunu Reichswehra so se začeli s strani socialnih demokratov, katere so podpirali tudi komunisti. Zahtevali so med drugim brezobzirno odkritost, da se razprši vesti, ki so prihajale tudi od Poincareja, da se namreč Reichswehr tajno oborožuje in da tudi na lastno pest uganja zunanjo politiko, išče zvez z Rusijo proti Franciji. Posebno se je opazilo, da je tudi poslanec centroma dr. Köhler zahteval točna pojasnila o točki, da ima Reichs-

Delavski nemiri v Avstriji

St. Pölten, 6. maja. n. Včeraj zvečer so se začeli v St. Pöltnu izgredi, ki so se nadaljevali tudi danes dopoldne in popoldne do poznega večera. Zato je deželni glavar Buresch odločil, da odvzame vodstvo varnostne službe mestnemu magistratu in to nalogo s pristankom ministra Schumyja poveri okrajnemu glavarju. Glavar je takoj poslal v službo 100 orožnikov. Popoldne ob 5 je pri menjavi šifra v neki tovarni prišlo do novih izgredov, pri čemer so brezposelni in delavci psovali in grozili orožništvu. Iz bližnjih hiš so na orožnike metali kamenje. Orožništvo je moralo razpršiti množico. Da se prepreči ponovni nemiri zvečer ob zopetni menjavi šifra, je okrajni glavar iz Kremsa poslal na pomoč en bataljon pehote, ki je zvečer že do-

pel. Pričakovati je, da radi tega ponoči ne bo prišlo do novih izgredov.

Dunaj, 6. maja. n. O priliki obletnice, ko je bila prepovedana zveza rdečih frontnih bojnikov, so komunisti priredili demonstracije na Dunaju. Udeležilo se jih je mnogo ljudi. Do resnih spopadov pa ni prišlo. Policija je zaplenila nekoliko znakov in zastav ter orožja. Pri spopadih je bil poškodovan neki policijski častnik.

Lov na leve v — Franciji

Pariz, 6. maja. n. Ob povodnji v južni Franciji je iz nekega cirkusa ušlo več levov, ki so potem v okolici Agena med ovci delali veliko škodo. Vse tamkajšnje prebivalstvo se je spravilo na lov, poklicano pa je bilo tudi orožništvo, obenem pa so se pojavili tudi prostovoljni lovci, na kar so vzpirljivi velik lov na leve. Vendar se jim do sedaj navižle največjemu trudu ni posrečilo, da bi zverj zalotili.

Neuspela anglo-egiptska pogajanja

London, 6. maja. n. Včerajšnji razgovori med Hendersonom in egiptsko delegacijo so ostali brezuspešni. Ne morejo se zediniti o kočljivem sudanskem vprašanju. Tudi nekatere druge točke so ostale še nerešene. Težko bo, priti do zaželenega končnega razčiščenja do četrta, ko se Henderson odpelje v Pariz.

Francija uvaža največ iz Nemčije

Pariz, 6. maja. n. Francoska zunanja trgovina izkazuje v prvem četrtletju 1936 senzacionalno premaknitev vrstnega reda glede uvoznih držav. Prvič po vojni stoji Nemčija glede uvoza na čelu, in sicer z uvozom v Francijo v vrednosti 1940 milijonov frankov (lansko leto v istem času 1328 milijonov). Na drugem mestu je Anglija z uvozom 1469 milijonov (lansko leto 1478 milijonov) frankov. Na tretje mesto pa so prišle Združene države s 1416 milij. (lansko leto 2091 milij.), to pa radi carinske vojne. Pri eksportu iz Francije je ostala Nemčija na tretjem mestu s 1129 milij. (lansko leto 1138 milij.), dočim je prva Anglija s 1793 milij. (lansko leto 1866 milij.), druga pa Belgija in Luksemburg s 1003 milij. (lansko leto 1669 milij.).

Nadloga kobilic

Bukarešta, 6. maja. p. Erdelje ječi pod nadlogo kobilic, ki so prišle v neverjetno velikem številu. V par dneh so uničile listje in vejice sadnega drevja. Sedaj preti nevarnost vinogradom. V južni Dobrudži in Besarabiji so se včeraj spustili novi oblaki kobilic, ki so prizadejali veliko škodo nasadom. Doslej se je posrečilo uničiti več milijonov kobilic. Vlada je izdala proglas da je začasno odvrnjena nevarnost širjenja kobilic. Zato so Jugoslavija, Poljska in Madžarska izven nevarnosti invazije kobilic.

Drzen roparski napad na diplomate v Rumuniji

Bukarešta, 6. maja. n. Včeraj o polnoči je šest maskiranih roparjev napadlo v bližini Bukarešte avtomobil, v katerem so se vozili soprog poljskega poslanika profa Szembeka, ameriški finančni svetovalec za Poljsko Dewey, ki biva v Bukareštu kot gost romunske vlade, in romunski poslanik v Washingtonu Davila. Vračali so se z banketa, ki ga je priredil princ Bibescu na svojem gradu Mogosoaia pri Bukareštu. Bil je to zadnji avtomobil, ki se je vračal v mesto. Dva roparja sta nastopila z revolverji, dva s koli, dva pa z noži. Grofica Szembek je takoj padla v nezavest, iz katere se dolgo ni zbudila. Roparji so oplenili vse osebe, jim vzeli vso gotovino in nakit, na kar so z revolverji prisilili šoferja, da je odpeljal z največjo hitričo. V Bukareštu so se takoj peljali na policijo, kjer je poslanik Davila vložil ovadbo. Roparjev ni mogel opisati ter je navedel samo toliko, da so bili oblečeni slabo, vendar meščansko. Roparji so najbrže zvedeli, da je bil banket pri princu Bibescu, na kar so sklenili, da napadejo pri povratku kak avtomobil.

Naknadno se še doznavajo, da je najprej poslanik Davila začel pogajati se z roparji. Rekel jim je, da bi bila za Rumunijo velika sramota, če bi napadli inozemske predstavnike. Roparji pa se niso dali ugnati ter so najprej oropali Davila in mu odvzeli 1800 frankov, grofici Szembek so odvzeli ves nakit v vrednosti 4000 dolarjev, amerškemu finančnemu svetovalcu Deweyu pa so vzeli 2000 dolarjev gotovine. Poslanik Davila se je pri Deweyu opravičil radi mučnega dogodka, Dewey pa je odvrnil, da se v Chicagi kaj takega vsak dan dogaja.

Smola avtomobilskega tatu

Zagreb, 5. maja. z. Davi so nastavljeni v garaži Krušnjak v Laški ulici opazili, da je bil ukraden avtomobil znamke Chrysler. O tem so obvestili policijo.

V vasi Gračani proti Slemenu so okrog 4 zjutraj opazili avtomobil, ki je zelo hitro vozil, tako da se je prevrnil v potok in sicer iz višine 5 metrov. Ljudje so takoj priskočili na pomoč in začeli iskati ponesrečenca. Toda našli niso nikogar. Policija, ki je bila o tem obveščena, je takoj začela s preiskavo. Na vozu je našla krvave sledove in je ugotovila, da je to avtomobil, s katerim je vozil šofer Makučić in ki je bil ukraden v garaži Krušnjak. Pri padcu je dobil rane, vendar pa je takoj po padcu pobegnil. Zatekel se ni v nobeno bolnišnico, policija nadaljuje s preiskavo. Razbiti avtomobil so pognili na cesto in ga spravili v Zagreb. Škoda je precejšnja.

Dalmatinske vesti

Split, 6. maja. p. Sem je prispela skupna nemških izletnikov pod vodstvom mednarodnega turističnega biroja »Ilse« v Dresdenu. Ta biro je organiziral že 20 turističnih skupin v našo državo.

Split, 6. maja. p. Bratje Matković, ki so lastniki dveh parobrodov, so si nabavili novo ladjo, ki bo oskrbovala promet med našim Primorjem in Afriko.

Split, 6. maja. z. Pretekli mesec je bila trgovina z vinom nekoliko boljja, nego doslej. Velike množine vina so se razpečale v šibeniški okolici v Srednji Dalmaciji, Hrvatski in Sloveniji. Nekaj pa tudi v inozemstvu. V južni Dalmaciji je trgovina z vinom na mrtvi točki.

Split, 6. maja. z. Kljub težki finančni krizi, v kateri se nahaja splitsko gledališče, se bode ta v kratkem predvajala dve operi, in sicer Mascagnijeva Cavaleria rusticana in Suppeja Lepa galateja.

Drobne vesti

Newyork, 6. maja. AA. Na tukajšnji borzi je bila velika panika. Mnogo vrednostnih papirjev je padlo v cen.

Dunaj, 6. maja. z. Koncem tega meseca bo na Dunaju mednarodni kongres za zaščito upnikov. Danes je imel konferenco pripravljajni odbor z zastopniki časopisja in jim razložil program kongresa. Na kongresu bodo zastopane vse države.